

VEŘEJNÉ SLYŠENÍ

na téma

**„Občanský zákoník a zákon o obchodních korporacích
aneb změnit, odložit či ponechat?“**,

které se konalo dne 27. května 2013

- Na začátku jednání chybí z technických důvodů cca 20 minut zvukového záznamu
- Vystoupení jednotlivých účastníků slyšení

Celkové resumé veřejného slyšení:

Veřejné slyšení na téma „Občanský zákoník a zákon o obchodních korporacích aneb změnit, odložit či ponechat?“ se konalo na půdě Poslanecké sněmovny dne 27. května 2013 s cílem poskytnout zákonodárcům reprezentativní stanovisko zástupců akademické a odborné veřejnosti na otázku, jak naložit s novým občanským zákoníkem a zákonem o obchodních korporacích s ohledem na kritické hlasy, které upozorňují na značné chyby a nepřesnosti v samotném kodexu a na nepřipravenost veřejnosti (odborné i laické) na tak zásadní proměnu soukromého práva. K dané otázce se vyjádřili zástupci autorů (např. prof. Eliáš, prof. Telec), zástupci profesních stavů (např. JUDr. Novosad, Mgr. Prošek), zástupci soudců (JUDr. Roman Fiala), ale i kritici nového soukromého práva (JUDr. Čech nebo JUDr. Pelikán) a řada dalších významných osobností českého soukromého práva.

Lze shrnout, že většina vystupujících se postavila proti odložení účinnosti nové právní úpravy, a to především z následujících důvodů:

- a) diskuse nad novou právní úpravou probíhaly více než 10 let a pro věcnou kritiku byl již dostatečný prostor, většina připomínek byla zapracována,*
- b) zákonodárce již novou úpravu přijal a veřejnost s ní počítá,*
- c) odložení účinnosti by ve výsledku přineslo značné rozkolísání právní jistoty, neboť již dnes je možné uzavírat smlouvy dle nové právní úpravy,*
- d) odložení účinnosti v zásadě nepovede k důkladnější přípravě veřejnosti, neboť zkušenosti ukazují, že seznámení s novou úpravou činní recipienti maximálně několik měsíců před účinností,*
- e) odložení účinnosti může vést až k odmítnutí nové právní úpravy jako takové (viz. například „služební zákon“).*

Vystupující kritici vedli své námitky proti nedostatečné promyšlenosti nové právní úpravy, vnitřní rozporuplnosti řady ustanovení a značnému posílení role soudce při interpretaci práva, což může v důsledku vést k výraznému snížení právní jistoty recipientů.

Předseda ústavně právního výboru JUDr. Stanislav Polčák na závěr sdělil, že po vyslechnutí všech stanovisek je zřejmé, že odložení nové právní úpravy se nejeví jako žádoucí. Z jeho pohledu je v této situaci klíčové schválení doprovodné legislativy, bez které nevznikne potřebný a nutný soulad mezi novým občanským zákoníkem a ostatními právními předpisy, resp. právním řádem jako takovým.

Prof. JUDr. Karel Eliáš, Dr.

Zda nový občanský zákoník odložit nebo k němu přijímat změny, se nelze rozhodnout na základě jednodenního semináře. Myšlenka odkladu je spojena s hazardem občanů v důvěru v tento stát. Prezентují ji i lidé, kteří se podíleli na přípravě nového občanského zákoníku. Není důvod pro změnu nového občanského zákoníku, protože není nic, co by se nedalo rozumně vyložit. Je potřeba důvěřovat v justici, která si poradí. V Rusku se diskutuje změna občanského zákoníku po 20 letech jeho působení. Konstatoval, že dvouletá legisvakanní lhůta je na české poměry relativně dlouhá, neboť například nový trestní zákoník měl legisvakanní lhůtu jeden rok a obchodní zákoník pak dokonce pouhé dva měsíce. Je tedy zřejmé, že dvouletá lhůta je dostačující. Dále upozornil na negativní zkušenost s opakovaným odkladem účinnosti právních předpisů, která více či méně udržuje veřejnost ve stavu permanentní právní nejistoty (např. „služební zákon“).

Prof. JUDr. Ivo Telec, CSc.

Uvedl, abychom se nebáli nového občanského zákoníku, neboť řada změn není tak převratných a těch nových je pár, co se dají vstřebat. K závazkovému právu v občanském zákoníku se vyjádřil, že se jedná o převzatý dnešní obchodní zákoník. V roce 1991 byla obsáhlá novela, která se snažila odstranit nedostatky z roku 1964. Celá novela z r. 1991 byla chápána jako provizorium (byl připravován návrh v rámci federace, který spadl v důsledku jejího zániku). Pokud bychom měli výhrady k novému občanskému zákoníku, máme výhrady vůči celé evropské kontinentální a světové koncepci moderního občanského práva. Budoucí revize občanského zákoníku se nemusíme obávat. Samozřejmě každá novelizace je riziková. Probíhají již zkoušky z nového občanského zákoníku. Účinnost je ve srovnání s podobnými kodexy v zemích nám blízkých dostatečně dlouhá. K úpravám bude docházet postupně, ale toho se nesmíme bát. Námitka, že občanský zákoník je nemoderní, nejsou na místě. Říkají to většinou lidé z měst, ale ti si musí uvědomit, že není psán pouze pro město. Další námitka je, že žijeme ve společnosti elektronických sítí a nový občanský zákoník na to nereaguje. Také to není pravda (reaguje např. i na SPAMY). V každém případě se vyjádřil proti odložení účinnosti. Zmínil, že tento názor podpořila i prof. JUDr. Milana Hrušáková, CSc. Doladění bude asi třeba, ale to ukáže až čas.

Doc. JUDr. Michaela Hendrychová-Zuklínová, CSc.

Vyjádřila své přesvědčení, že potřebujeme nový občanský zákoník. Připomněla, že období od února 1948 bylo obdobím omezování, které se zájmem člověka nemělo nic společného. Od roku 1989 bylo nejhorší odstraněno. Po 23 letech máme stále v našem soukromém právu státní dirigismus. Například, když chceme něco s někým smluvit a nejde to, naše ujednání by mohlo být sankcionováno neplatností. Nápravu je třeba dokončit. Koncepci občanského zákoníku z 60. let vystřídat zákoníkem postaveným na konvenčním pojetí civilního práva, konvenčním ocenění významu smlouvy. Princip autonomie vůle se stává určující maximou soukromého práva. Právo staví jen nezbytné mantinely. Svoboda jednotlivce nesmí zasahovat do svobody druhého. Jde o meze zachovat nezbytný pořádek, dobré mravy, nezneužívat právo. Některé osoby si zaslouží ochranu. Mělo by se uplatnit pravidlo, že strany si mohou pravidlo upravit podle svého. Co si ustanoví, stává se jejich

vlastním zákonem. Teorie tomu říká kogentní prvek v dispozitivní normě, vzniká autonomní rovina práva. Smlouva je prastaré právní zařízení, dohodnout se je nejlepší. Pravidla nového občanského zákoníku jsou jiná. Sledují linii obvyklého chování - cíl umožnit, aby každý šel svou cestou v určitých mantinelech. Jedná se o snahu řídit se ujednaným, co bude mít charakter zákona. Občanský zákoník vrací smlouvu na místo, které jí v tržním prostředí právem náleží.

Doc. JUDr. Bohumil Havel, Ph.D.

Ve svém vystoupení se věnoval obchodním korporacím - regulaci právnických osob. Hodnota akcií je mimo jiné dána jejich právním rámcem. Rusko je díky právní úpravě chápáno jako problematická oblast (cena akcií zde klesá na polovinu). Obchodní korporace jsou rizikový subjekt. Občanský zákoník dává volnost, jak si právnické osoby zorganizují tvorby vůle, kontrolní mechanismy. Povolme soukromému sektoru využitelnost nadací spolků, aby činil veřejnou prospěšnost. Obchodní korporace toto doplňuje - nadace může podnikat. Musí mít vnitřní pravidlo kontroly. Je třeba ochránit společnosti, které participují na obchodních korporacích. Zákon o korporacích vznikl přes 10 let. Evropa se změnila, modifikují se úpravy v řadě zemí. Racionální zákonodárce by si měl uvědomit, že v roce 2005 se přijímal nový insolvenční zákon. Na půdě ústavně právního výboru PS se o něm diskutovalo, vytvářel se rychle (důvodem byl ekonomický tlak), ale po roce byl účinný. Justice byla schopna zákon přijmout. Ekonomové tehdy řekli, že díky tomuto zákonu byla česká ekonomika schopna reagovat na krizi. Nový občanský zákoník nabízí mnoho výhod. Odklady nepovedou ke zlepšení. Společnost je schopná se na vše připravit.

Mgr. František Korbel, Ph.D.

Uvedl, že hlavním hybatelem na podporu občanského zákoníku je vláda a parlament. Občanský zákoník byl vládou přijímán dvakrát. V roce 2009 - těsně před pádem Topolánkovy vlády, kdy spadl "pod stůl". Nečasova vláda schválila občanský zákoník po 2 letech (po proběhlém připomínkovém řízení, po diskusi a po Legislativní radě vlády). Půl roku byl návrh diskutován na ústavně právním výboru PS, kdy každý týden probíhala odborná debata. Pozměňovací návrhy byl zákoník upraven a poté byl schválen. Obvyklá legisvakance je 1 rok, 2 roky je docela dobrý kompromis. Sdělil, že z pohledu gestora sleduje přípravu od roku 2006. Po schválení věcného záměru v roce 2001 bylo paragrafované znění předloženo v roce 2005. Další následovalo v roce 2007, kdy bylo provedeno šetření mezi experty, kteří se do té doby neúčastnili přípravy na novém občanském zákoníku. Poté byl rozdělen na 10 oblastí, které se diskutovaly. V roce 2008 proběhlo meziresortní připomínkové řízení, bylo předloženo Legislativní radě vlády a konečně schváleno vládou. Z tohoto důvodu není pravda, že by zákoník nebyl dlouhou dobu projednáván a připravován. Ministerstvo spravedlnosti se chopilo doprovodných prací a doprovodné legislativy.

Probíhají masová školení v Kroměříži. Jakmile se o novém občanském zákoníku diskutuje, je většinou akceptován. Je naivní se domnívat, že nový občanský zákoník neobsahuje chyby, nejsou to ale chyby fatální. Aplikační praxe ukáže, co je třeba upravit. Ministerstvo spravedlnosti podporuje to, na čem se vláda a parlament usnesly. Nebylo by dobré, aby si veřejnost myslela, že zákonodárce sám má pochybnosti, a proto uvažuje o odkladu účinnosti.

JUDr. Roman Fiala

Vyjádril přesvědčení, že nikdo neočekává od Nejvyššího soudu vyjádření, zda odložit účinnost nového občanského zákoníku či nikoliv. Pro justici a Nejvyšší soud je třeba vycházet z vnímaných rozdílů rolí mezi mocí zákonodárnou a výkonnou a mocí soudní. Soudní moc při přípravě norem, kde dojde k politické debatě, má mlčet. Když je předpis hotový, aplikace bude činěna soudními orgány a Nejvyšším soudem na závěr. Je třeba říct, že Nejvyšší soud se snažil intenzivně působit v otázkách, které soudci nepovažovali za šťastné. Nejvyšší soud působil v různých komisích a dal najevo svůj zájem na tom, aby fungovalo procesní úprava dědického práva. Stane se garantem rekonstrukce civilního procesu. Nejvyššímu soudu náleží posuzovat, zda legislativní práce byly dobré až s určitým zpožděním po skončení legislativního procesu. Nejvyšší soud se bude muset zabývat správností řešení soudů nižších stupňů. Upozornil, že Nejvyšší soud se dívá na současný stav se znepokojením. Odložení účinnosti závisí na doprovodné legislativě. Veřejné přiznání, že každý nový kodex přináší spoustu problémů a otázek, které je třeba řešit, není v žádném případě špatné. Nová pravidla se musí zažít a zjistit, zda byla dobře promyšlena. Pokud má politická moc ve státě prosadit nový občanský zákoník, musí být nejdříve dokončena doprovodná legislativa.

JUDr. Tomáš Novosad

Informoval o skutečnosti, že se vedou diskuse k novému občanskému zákoníku, ovšem žádné zásadní hlasy v Soudcovské unii o odložení účinnosti nezazněly. Zásadní jsou doprovodné předpisy. Jsou přijímány trochu se zpožděním. Legislativní práce není úplně nejlepší. Soudci by potřebovali alespoň půl roku na seznámení se s doprovodnými předpisy. Účastní se školení, která jsou vyhovující. Někteří soudci mění pohled. V prvním okamžiku bude největší dopad na notáře, advokáty, nikoliv na soudce. Není v tuto chvíli zřetelné, kdo vlastně chce odložení účinnosti nového občanského zákoníku. Soudci nechtějí působit jako ti, co o něco takového usilují. Datum 1. 1. 2014 je z pohledu Soudcovské unie v pořádku, záleží na doprovodných předpisech.

Mgr. et Mgr. Jan Petrov, LL. M.

Ředitel justiční akademie si připravil čísla týkající se školení. Celé je konáno na základě projektu financování z Evropské unie. Jedná se o cca 30 mil. Kč. Projekt je relativně levný, protože v komerčních sazbách by byly částky daleko vyšší. V roce 2012 proběhlo 20 seminářů, pořádně se vše rozeběhlo od 1. 1. 2013. V jednom dni probíhá více seminářů ve vícero krajích (jen pro soudce 80 dvoudenních školení). Semináře na korporátní právo probíhají jen v Praze a Kroměříži. Uskutečňují se konference s Nejvyšším soudem, diskutují se otázky. Jsou také připravována elektronická skripta. Důležité je postupné zlepšování. Vedle toho probíhají také akce pro střední personál. Na podzim se rozjedou doprovodné předpisy. To samé proběhne v roce 2014. Možná se zařadí semináře nové. Pokud by se účinnost oddálila, projekt by se musel ukončit. V tu chvíli by byla důvěra v tento zákoník ohrožena. Není třeba diskutovat pozitiva nebo negativa nového občanského zákoníku. Byla již prodiskutována před rokem či dvěma. Celý zákoník byl projednáván tolikrát a bylo zapojeno tolik odborníků napříč celou odbornou veřejností, že není snad možné najít někoho dalšího, kdo by vymyslel úplně nové věci. Nadšení všech lidí podílejících se na přípravě nového občanského zákoníku by odložením účinnosti vyprchalo.

JUDr. PhDr. Karel Šimka, Ph.D., LL.M.

Uvedl, že rozhodovací praxe se zabývá hlavně právem veřejným (daně, přestupky, atd.). Se soukromým právem přicházejí do styku velmi často, i když nepřímo. Nový občanský zákoník má být základním zákonem soukromého práva. Veřejné a soukromé právo však od sebe nejsou úplně odděleny. Veřejné právo na právo soukromé navazuje a souvisí s ním. Veřejné právo pro své účely kategorizuje různé instituty soukromého práva. Veřejné právo nepřijímá soukromoprávní úkony jednotlivců, účinky veřejnoprávní jsou modifikovány ustanoveními práva veřejného.

Pro účely veřejného práva probíhá legislativní proces na doprovodné legislativě. Právě toto vyžaduje pozornost v oblasti veřejného práva. Přizpůsobit pojmosloví a odkazy, přizpůsobit procesy. Vedle čistého účelu přizpůsobit veřejné právo v různých oborech, používají ale některé resorty toto jako prostředek k prosazení resortních zájmů. Je to však věc čistě politická. Mohla by zkomplikovat projednávání některých doprovodných zákonů. Legislativní proces ohledně doprovodných zákonů probíhá bez problémů. Má smysl se zabývat tím, co by se stalo, kdyby některé doprovodné zákony nebyly schváleny nebo byly schváleny s chybami. V oblasti veřejného práva se tolik nemění a je třeba na něj nahlížet tak, jako dříve. To, že je nutné interpretovat nové předpisy, není pro správní justici nic nového. Proběhl také velký přerod spojený s implementací správního řádu a daňového řádu. Nevidí problém s účinností od 1. 1. 2014.

JUDr. David Uhlíř

Vyjádril ryze osobní pohled. Informoval o přednášce v Českých Budějovicích, která byla na téma: „Závazky podle nového občanského zákoníku“, kde 2/3 přítomných byli pro odložení a 1/3 byla proti. Motiv pro odložení spočíval jen v tom, že se lidé nechtějí učit a řešit nové věci. Příprava právní veřejnosti na nový občanský zákoník není argument pro odložení účinnosti občanského zákoníku. Druhým důvodem je připravenost doprovodné legislativy. Je povinnost politických orgánů to stihnout. Všichni jsou již na občanský zákoník připraveni.

Po přijetí občanského zákoníku vznikly diskuse o jeho ustanoveních - povaha bankovního účtu, debaty, zda existuje zákonná záruka 6 měsíců nebo 2 roky. Je povinnost právníků toto vyřešit a nenechat spotřebitelskou veřejnost tápat. Účinnost od 1. 1. 2014 podpořil.

JUDr. Miloš Tomsa, CSc.

Připomněl otázku, z jakého důvodu má dojít k odložení či ponechání účinnosti, a to s ohledem na stálost a účinnost právního řádu. Když se touto otázkou budeme zabývat, musíme se zeptat, co přinese odklad. Budou nároky na soudce, advokáty a notáře a samozřejmě na obyčejné lidi. Co se nesmí přeceňovat je, že musíme něco překonat. Změna na základě teoretických úvah by byla naprosto neracionální a legislativně neodůvodněná. Pojmosloví se trochu přeceňuje. Právní jednání se skládá z celé řady právních úkonů. Některé názvy ani v minulosti lidi nevzali a nebyl v tom problém. Po roce 1990 se muselo aplikovat zcela nové ustanovení. Jde o stabilitu jak navenek, tak uvnitř. Jestliže je přijat zákon v roce 2012 a řekne se, že se účinnost měnit nebude a najednou by bylo vše jinak, znamenalo by to podlomení důvěry. Určitý problém je, že není dořešena celá doprovodná legislativa. Přípravy neustále pokračují v mnoha oblastech a najednou by se vše mělo odložit. Vyjádřil politování

nad tím, že se nepodařilo souběžně připravit rekodifikaci civilního soudního řízení. Co by znamenalo ponechání současného stavu? Jít mnohdy proti zákonu. V mezích normálního výkladu lze velmi dobře nový občanský zákoník vysvětlit. Podařilo se udržet koncepční jednotu. Nový občanský zákoník nám pomůže i v souvislosti s legislativou Evropské unie.

JUDr. Václav Bednář

Položil otázku, jaký bude dopad občanského zákoníku na veřejnou a státní správu. Probíhá mnoho školení, obce jsou zodpovědné a vzdělávají se. Dokonce se těší, že jim nový občanský zákoník přinese pozitiva a odstraní problémy, které mají. Zdůraznil zásluhu poslanců a ústavně právního výboru.

JUDr. Martin Foukal

Uvedl, že notáři se připravují zodpovědně. Účastní se vzdělávacích akcí. V otázce, zda odložit nový občanský zákoník či nikoliv, připomenul, že privatizace notářství byla svazována s novou úpravou občanského práva v roce 1991 a měla by se spojit s novou rekodifikací občanského práva. Další z roku 2000-2001 – nová úprava zástavních práv k movitým věcem se měla opět spojit s úpravou občanského práva.

Notáři již připravují závěti podle nového občanského zákoníku. Nešlo by již argumentovat tím, že není účinný. Popřel, že by notáři nebyli připraveni na nový občanský zákoník. Jen zmínil, že nová úprava přinese komplikace a problémy.

JUDr. Antonín Kottbauer (MPSV)

Varuje před odložením účinnosti občanského zákoníku (i při všech pochybnostech). Jako příklad odložených zákonů uvedl zákon o úrazovém pojištění zaměstnanců nebo služební zákon. Zmínil, že nikdy se už nebude moci říct, zda byl služební zákon dobrý, protože nenabyl právní moci.

Ing. Pavel Běhounek - daňový poradce

Konstatoval, že by uvítal přístup ke zvukovým záznamům z jednání ústavně právního výboru. (Předseda výboru posl. Polčák reagoval, že je pro zveřejňování nahrávek.)

JUDr. Robert Pelikán

Mimo jiné konstatoval, že je nezodpovědné propouštět něco chybného. Je normální, že když takový zákon - jak občanský zákoník - vstupuje do praxe, nemělo by se vědět o chybách. Občanský zákoník velmi zatěžuje praxi a po několika letech se bude muset zvykat na něco nového. Některá ustanovení jsou nepovedená, jiná chybná a v celé řadě případů sice vyložit jdou, ale velmi složitě. Není třeba spěchat, rok či dva nejsou důležité.

Dále se ve svém vystoupení zaměřil na nový občanský zákoník z pohledu lichváře - znamená velké nebezpečí pro jejich oběti (úrok z úroku; nesplní-li dlužník včas svůj závazek, automaticky propadá věřiteli).

Dochází ke sjednocení civilního a závazkového práva (tj. prospěšnost pro oblast obchodního světa, ne drobných dlužníků). Po 3-4 letech bude pozdě zachraňovat lidi, kteří jsou obětí lichvy. Žádá o odložení účinnosti.

JUDr. Petr Čech, Ph.D., LL.M.

Otázka semináře je výsostně politická. Jaké právo si přejeme po 1. 1. 2014? Koho chceme právem chránit? Kolik sil uživatelé budou muset vynaložit? Odborná sféra by měla dát politické reprezentaci vyjádření - spíše akcentovat negativa. Texty jsou plné chyb, nefungují vnitřní odkazy. Ustanovení, která nejsou přímo chybná, ale v praxi nevíme, jak je interpretovat (manžel, který se stává spoludávatelem akcií, se také stává nově společníkem). Z pohledu soudce se můžeme dotazovat, jaký má okruh pravomocí. Do jaké míry může do vztahů zasahovat stát? Kdyby byla v České republice propracovaná kultura souzení, asi by mohlo vše fungovat. Nedává doporučení, ale nabízí pomoc. Politická reprezentace by měla vyslechnout nedostatky.

JUDr. Vít Horáček, Ph.D.

K postavení rozhodců uvedl, že nemají žádná školení (měli by se naučit sami). Namátkově - dvě ustanovení budou působit v rozhodčím řízení problémy - rozhodování podle zásad spravedlnosti (ted' jen tam, kde strany pověří – podle nového občanského zákoníku i tam, kde se strany nedohodly) a otázka forem smluv (ruší se písemná forma smlouvy). Cílem právní úpravy by mělo být zvýšení právní jistoty. Umožnit legismakanci a jak se budou ustanovení vykládat. Navrhl odložení účinnosti.

Mgr. Ing. Jiří Prošek

Vyjádřil za Exekutorskou komoru spíše pozitivní postoj. Ani za platnosti původního občanského zákoníku se nadalo vždy říct, že ustanovení jsou dobře vykládána (zúžení společného jmění manželů). Exekutoři se připravují na nový občanský zákoník. Úprava je férová, takových ustanovení je většina. Klíčové rozhodnutí bylo přijato, občanský zákoník je schválen. Není dobré měnit již přijaté rozhodnutí. Bylo by dobré neprodlužovat účinnost.

Mgr. Filip Hanzlík, LL.M.

Připojil se za Českou bankovní asociaci za většinový názor, že by se neměla odkládat účinnost nového občanského zákoníku. Legismakanční lhůta není krátká, ale v našem prostředí se jedná o nadstandardní dobu. Zainteresovaná veřejnost zná problém již dlouho, v dnešní době již není na místě debatovat o odložení nebo úpravách. I kdyby došlo k odložení, tak se opět setkáme na podobném slyšení, kde se bude chtít opět prodloužení účinnosti. Banky počítají s tím, že rekonifikace bude od ledna účinná. Česká bankovní asociace začátkem roku 2012, kdy nebyl ještě nový občanský zákoník publikován, spustila rozsáhlý školící projekt – série mnoha školení, workshopů atd. Z expertní skupiny Ministerstva spravedlnosti nevezšel požadavek na novelizaci některého z ustanovení. Novelizaci předpisu, který ještě nenabyl účinnosti, bychom měli udělat pouze tehdy, kdyby v něm byly skutečné nesmysly. To se ale nestalo. Zdůraznil potřebu včasného přijetí doprovodné legislativy. Poděkoval Ministerstvu

spravedlnosti, jehož pracovní nasazení je mimořádné. Jediná kritická poznámka směřovala k posílení vzdělávání. Na posunutí účinnosti není čas a na novelizaci je příliš brzy.

JUDr. Jaroslav Svejkský

Vyjádřil jasné přesvědčení, že pokud budeme vytrhovat předpis z kontextu s obecnými ustanoveními, může se zrušit celý nový občanský zákoník. Poté shrnul jednotlivá vystoupení. Doporučil, aby se aplikovala pouze v kontextu. Legisvakanční doba není krátká. Občanský zákoník pouze popisuje vztahy, které jsou normální a obvyklé. Kritický pohled na nový zákoník – při vytváření stanovisek, ale i textu - nejsou to však fatální chyby. Není to otázka technické novely, jedná se o poznání lidí, zda se zákonodárci podařil popsat dobrým způsobem v normativním předpise to, co chtěl. Posunutí účinnosti by znamenalo, že by se za rok mluvilo o tom samém znovu. Odložení nic neřeší. Ministerstvo spravedlnosti mělo na doprovodnou legislativu necelý rok. Probíhají rozsáhlá školení a všichni se připravují. Již se nedá nic zastavit. Přípomínky u přechodných ustanovení budou, k těm se ale bude možné vyjádřit za 3 – 5 let. Je nezodpovědné se neustále bavit o odložení.

* * *

Na vystoupení jednotlivých řečníků reagovali dr. Pelikán, dr. Čech, dr. Melzer, dr. Tégel, Petr Bezouška, Robert Němec a prof. Eliáš.

* * *

Závěrem vyjádřil předseda ústavně právního výboru JUDr. Stanislav Polčák přesvědčení, že z jeho strany bylo snahou dát prostor těm, co mají ještě co říci k odložení nového občanského zákoníku. Většina se přiklání k tomu, aby se občanský zákoník neodkládal. Poté poděkoval všem za účast i vystoupení.